

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань гуманітарної
та інформаційної політики

29 серпня 2024 року

ПОТУРАЄВ М.Р. Друзі, дякую всім, що приєдналися. Підемо за запропонованим порядком денним. Отже, ще раз всіх вітаю. Розпочинаю засідання Комітету з питань гуманітарної та інформаційної політики. Порядок денний наданий, в "Різному" треба буде визначитись з датою виїзного засідання за пропозицією нашою спільною з...

ЛЕРОС Г.Б. Всім привіт.

ПОТУРАЄВ М.Р. Привіт, привіт. За нашою спільною пропозицією з Міністром культури та інформаційної політики. Є у нас ідея Чернігова, ну ми розкажемо.

Колеги, хто за те, щоб підтримати запропонований порядок денний, прошу голосувати. Хто за? Колеги, голосуємо у звичайному нашому режимі. Хто за?

Потураєв – за. Прошу визначатись.

АБДУЛЛІН О.Р. Абдуллін – за.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Павленко – за.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Колеги, хто проти? Хто утримався?

ЛЕРОС Г.Б. Лерос – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Гео Багратовичу.

Колеги, проти, утримались немає. Значить рішення прийнято одноголосно. Переходимо до розгляду першого питання в порядку денному. Це проект Закону про внесення змін до Закону України "Про охорону культурної спадщини" щодо забезпечення рівних умов участі громадських об'єднань в охороні культурної спадщини, реєстраційний номер 11438.

СУШКО П.М. Вітаю. Зв'язок поганий в потязі.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Павле Миколайовичу.

Отже, колеги, 11438, поданий Кабінетом Міністрів України. Тоді, Ростиславе Володимировичу, я думаю, що колеги звичайно, що подивилися, він же невеликий, нескладний, зрозумілий, але прошу, щоб ви зараз проінформували колег про те, чого він з'явився і яку мету переслідує.

КАРАНДЄЄВ Р.В. Дякую. Доброго дня, шановні колеги. Наразі хочу зробити такий коротесенький історичний екскурс в не такі недалекі часи, коли ми вносили зміни, Юрій Олексійович Павленко особливо це пам'ятає як учасник безпосередній тих новацій, які приймались до українського законодавства, коли ми виводили з числа монополістів, які мають право опікуватись і займатись навіть, більше того, молодіжною політикою, таке собі УНКМО - Український національний комітет молодіжних організацій. Певною мірою тоді це було вчинено для того, щоб надати рівні права і можливості доступу як до державного ресурсу, а найголовніше - не тільки до цього, але й щодо впливу на формування і реалізацію державної політики

усіх активних організацій, які того прагнуть, бажають і найголовніше - спроможні це реалізувати. В даному випадку ми стикаємося з подібною ситуацією, з невеличким таким архаїзмом, який виділяє поміж інших організацій одну. І ми, зважуючи на низку звернень і зауважень, в тому числі Рахункової палати України, "північного офісу" Держаудитслужби України, які здійснювали відповідні перевірки, в тому числі і звертали увагу на законодавство, просимо зараз народних депутатів України привести законодавство, зокрема про охорону культурної спадщини, у відповідність до Закону "Про громадські об'єднання", ну і відповідно до принципів рівності, принципів доступності і відсутності монополізації, якихось дій, уваги або ж навіть прав до якоїсь однієї організації. Ми не накладаємо якийсь мораторій на участь Українського товариства охорони пам'яток історії та культури в пам'яткоохоронних процесах, вони залишаються такими. Але проте ми в даному випадку, пропонуючи певні зміни до законодавства, розширюємо кількість учасників у даному випадку і відновлюємо певний принцип справедливості.

Проект опрацьований був на урядовому рівні, з усіма колегами-міністерствами ми погодили. Зауважень немає. Так само ми пропрацювали, поговорили і щодо наших громадських організацій, які активні, а ви знаєте, що це одні з найбільш активних якраз громадських представників, хто цікавиться і діє в сфері охорони культурної спадщини. В даному разі моє тільки схвалення цих дій. І ми сподіваємося, що це буде справді правильним кроком, який не принесе може чогось нового, але принаймні впорядкує те, що сьогодні те заслуговує.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Ростислав Володимирович.

Колеги, може, є якісь репліки з вашого боку? Будь ласка, Микола Леонідович.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Хочу підтримати пана міністра і сказати, що дійсно це технічний законопроект. Там раніше були громадські організації і згадувався УТОПК, хоча він не наділявся якимись особливими функціями, він просто там згадувався. Це ні до чого не приводило. Законопроект це розширяє відповідно до нових змін законодавства і на громадські організації і громадські об'єднання, тому що це так само громадські спілки включає. УТОПК не згадується. Але від того, чи він там згадується, чи не згадується нічого не змінюється. Тому я думаю, що можна підтримувати.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Миколо Леонідовичу.

Євгенія Михайлівна, будь ласка.

КРАВЧУК Є.М. Я теж хочу підтримати. Я думаю, що ми можемо за основу і в цілому його проголосувати, щоб не розтягувати в часі. І, наскільки я розумію, що навіть на найближчій пленарці він може бути у порядку денному.

І у мене таке просто прохання в "Різному". Я так розумію, що Ростислав Володимирович залишиться, щоб ми обговорили виїзне в Чернігові. У мене буде ще одне питання, яке стосується книжкових сертифікатів, щоб з'ясувати, як там рухається нормативка, бо мене запитують і молодь, і галузь кожен день.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Пане Ростиславе, у мене теж до вас в "Різному" буде питання, яке теж стосується книжок, але не сертифікатів, а кешбеку. Я думаю, це теж до вас буде.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Домовилися, колеги. Це важлива розмова. Давайте.

Ростиславе Володимировичу, якщо маєте можливість, ми зараз швидко пройдемо і тоді проговоримо ці питання.

КАРАНДЄЄВ Р.В. Так, я з вами тут постійно. Колеги, дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Ростиславе Володимирович.

Отже, колеги, пропонується рекомендувати Верховній Раді України включити до порядку денного одинадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання законопроект (реєстраційний номер 11438). За результатами розгляду у першому читанні прийняти законопроект за основу і в цілому з урахуванням таких пропозицій комітету.

Перша пропозиція. У пункті 1 Розділу I законопроекту слова "громадських організацій" замінити словами "громадських об'єднань".

Друге. У пункті 2 Розділу I законопроекту у словах "громадських організацій" замінити словами "громадських об'єднань".

Друге. В пункті 2 розділу I законопроекту зміни до частини другої статті 11 Закону України "Про охорону культурної спадщини" викласти в такій редакції: "Громадські об'єднання, до статутних завдань яких належить питання охорона культурної спадщини, сприяють залученню широких верств населення до участі в охороні культурної спадщини, здійснюють громадських контроль за її збереженням, використанням, консервацією, реставрацією, реабілітацією, музеєфікацією та ремонтом".

У разі прийняття цього законопроекту як закону доручити комітету разом з Головним юридичним управлінням Апарату Верховної Ради України здійснити редакційне та техніко-юридичне доопрацювання цього проекту.

Колеги, хто за таке рішення, прошу голосувати.

Потураєв – за.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Княжицький – за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

КРАВЧУК Є.М. Кравчук – за.

САНЧЕНКО О.В. Санченко – за.

БОГУЦЬКА Є.П. Богуцька – за.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Юрій Павленко – за.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

НАЛЬОТОВ Д.О. Нальотов – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

БОЖКОВ О.В. Божков – за.

ЛЕРОС Г.Б. Лерос – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Колеги, хто проти? Хто утримався? Дякую. Рішення прийнято одноголосно.

Колеги, наступне питання – це проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо регулювання діяльності платформ спільного доступу до інформації, через які поширюється масова інформація (реєстраційний номер 11115), за авторства Миколи Леонідовича Княжицького й інших наших колег. І, звичайно, я думаю, що ніхто не міг залишитися осторонь останніх подій, та і взагалі всі ми в цьому матеріалі.

Тому я із задоволенням надаю слово Миколі Леонідовичу. Будь ласка, Миколо Леонідовичу, вам слово.

ФЕДИНА С.Р. Пане Микито, буквально технічне.

Пан Олександр Дзюба, будь ласка, виключіть мікрофон. Ви щось говорите своє і ми не чуємо, що говориться на комітеті. Перепрошую.

ПОТУРАЄВ М.Р. А, да. Дякую. Дякую, Софіє Романівно. А я якраз не побачив, у кого був мікрофон.

Отже, Миколо Леонідовичу, вам слово.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую.

Я викладу суть проекту, щоб всі його пригадали, тому що він писався давно і пропонував неагресивне регулювання платформ спільного доступу до інформації, яке не передбачає блокування, санкцій для юзерів, деанонізації або порушення кримінальних справ за будь-що. Які його тези? До інформації, яка поширюється через платформи типу "Телеграм" застосовуються ті самі правила, як для інформації, що поширюється будь-якими іншими платформами. Цим самим забезпечується технологічна нейтральність необхідність дотримання якої вже закріплена інформації, що поширюється будь-якими іншими платформами. Цим самим забезпечується

технологічна нейтральність, необхідність дотримання якої вже закріплена в пункті 12 статті 5 Закону про медіа.

Друге. Платформи типу "Телеграм" практично нічим не відрізняються від платформ типу "Ютуб". Єдина відмінність лише в способі та технології поширення інформації. Це вимагає застосування однакових підходів в регулюванні відповідно до вимог статті 5 Закону про медіа. Відповідно до пункту 12 статті 5 Закону про медіа одним з основних завдань державної політики у сфері медіа є забезпечення регулювання у сфері медіа незалежно від способу та технології поширення інформації, за винятком випадків, прямо передбачених цим законом. Те, що такі платформи випали з-під регулювання, насправді було штучною ситуацією. Вона не обумовлена жодними об'єктивними чинниками. Законопроект пропонується виправити, фактично поширивши на них правила діяльності, встановлені для платформ "Ютуб".

Третє. Платформи доступу до інформації повинні співпрацювати з українськими держорганами. Для цього пропонується встановити вимогу, щоб в Україні або в будь-якій країні ЄС у платформи були представництва, які б забезпечували комунікацію. Ідеться про змістовне наповнення норми, яка вже є в чинній редакції Закону про медіа. За пунктом 14 статті 90 Нацрада звертається до провайдерів платформ спільного доступу до інформації, в тому числі іноземних, щодо обмеження поширення на території України програм та/або користувацької інформації, в тому числі користувацького відео, що поширюють вимоги статей 36, 42, 119 цього закону. Аналогічні норми теж містяться і в європейському законодавстві. Насправді не лише в європейському. Ви бачили, що в Індії розпочато розслідування по телеграм саме з цієї причини, що вони не контактують з державними органами Індії. Тобто законопроект по суті деталізує ту норму, яка по суті вже зараз є в частині комунікації Нацради з такими платформами.

Четверте. Окрім того, законопроект передбачає не лише звернення до провайдера платформи щодо обмеження поширення в Україні інформації, яка порушує вимоги, вказані в статті 90 чинного Закону про медіа, але й обов'язок провайдера виконати ці вимоги. По суті йдеться про запровадження однакового регулювання для всіх поширювачів масової інформації, адже для ютуб ці вимоги вже встановлені, для онлайн-медіа вже встановлені, для телеканалів, радіостанцій та друкованої преси це все діє. І немає причин, чому воно не повинно діяти для платформ спільного доступу до інформації.

П'яте. Законопроект надає Нацраді повноваження здійснювати комунікацію з власниками платформ, причому комунікацію здійснюватиме лише по двох питаннях. Модерація повноваження здійснювати комунікацію з власниками платформ, причому комунікацію здійснюватиме лише по двох питаннях: модерації користувачького контенту, який порушує конкретні норми, які вже зараз вказані в чинній статті 90 про медіа, і власне це та причина, через яку того ж Дурова, як ви знаєте, затримували у Франції, бо він не модерував контент, який поширювали злочинці, і з'ясування наявності в структурі власності російських державних органів, державних приватних структур та окремих персоналій. Тобто йдеться рівно про ті правила, які вже зараз є в чинній редакції Закону про медіа.

Законопроект передбачає наслідки, якщо провайдер виявиться пов'язаним з Росією або просто продовжуватиме ігнорувати вимоги Нацради. Але ми його не блокуємо, не порушуємо кримінальні справи і не накладаємо мільярдні штрафи, ми забороняємо державним структурам... Мене чутно?

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Дуже погано тебе чути. В когось звук зайвий.

ПОТУРАЄВ М.Р. Якись поміхи, я не знаю, що це може бути.

СУШКО П.М. Дуров балується.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Так, це Дуров балується.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Я вже завершую. Мені ще трошки ...

ПОТУРАЄВ М.Р. Це вже добре.

ФЕДИНА С.Р. І знову Олександр Дзюба говорить. Дякую, що виключили мікрофон щойно.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Значить, ми не накладаємо штрафи, ми забороняємо державним структурам, чиновникам та компаніям, які обробляють фінансову інформацію українців, банки, фінансові компанії використовувати платформу і пов'язані з нею сервіси в службових цілях. Багато країн ЄС і Північної Америки застосовують подібні правила, вони і близько не стикаються з викликами власній безпеці, з якими стикається Україна прямо зараз. Україна не може ігнорувати ці виклики, тим більше, що про них декілька років кажуть всі державні силові структури, в тому числі РНБО, Міноборони, СБУ, Нацполіція тощо.

Друзі, ми всі бачили, які претензії пред'являли до однієї з таких мереж, зокрема до "Телеграм" і до її адміністратора Дурова у Франції. Претензії, як ви розумієте, не зняті і от в задаток випустили з арешту, а суд продовжується. Схожа ситуація щодо цієї мережі відбувається в Індії. З чим я це порівнюю? Це от уявіть собі, що ви є водієм, який возить кілерів і наркоторговців, а потім каже: "Я не винен. Так, я знаю, що це кілери і наркоторговці. Я їх воджу своєю машиною. Я тут при чому? Я ж їх не вбиваю". У будь-якому законодавстві такий водій звичайно був би теж учасником кримінального переслідування і був би судимий як особа, яка є співучасником у скоєнні злочину. Рівно те саме відбувається з цією мережею.

Тому що всі ми все регулюємо, телебачення ми регулюємо, ми ж не дозволяємо на телебаченні показувати незаконний контент, а якщо це відбувається, то тоді керівники медіа несуть відповідальність, як і саме медіа. У даному випадку у нас це деяких платформ, таких, як ютуб стосується, а деяких не стосується. Законопроект пропонував це виправити.

Хочу відразу зазначити, що в законопроекті є, що в самого телеграму є безліч небезпек, про які ви всі знаєте, якщо ми говоримо про телеграм, і я не хочу їх тут зараз повторювати. Є декілька способів цього регулювання. Один із способів, це так, як було зроблено з мережами "Вконтакте" і "Однокласники", коли РНБО просто нібито їх виключили. Я кажу нібито, тому що доступ через VPN чи через телефон, через апки до них залишився, просто українські громадяни є законослухняними, розуміють, що це російські мережі і самі цим не користуються. Якби хотіли, то користувалися б. А дехто продовжує користуватися і зараз. Якщо ви подивитеся останні опитування серед молоді, яке проводилося, я вам сюди скину, величезна кількість молодих людей, там понад 10 відсотків молоді продовжує користуватися вконтакте і ніхто їм цього не забороняє. І ця кількість зараз зростає. Тому що, з одного боку, нібито ефективно регулювання через РНБО всіх забороняє, а через відсутність механізмів не реалізовується. Якщо ж ми в цьому законопроекті заборонимо це робити державним службам, то принаймні ми зменшимо популяризацію цього контенту і державні служби вже контролювати можна.

Попри те, я погоджуюся, у нас були розмови з Микитою Потураєвим, головою комітету. Я не буду нікого обманювати, якщо законопроект подається представниками опозиції, це ми обговорювали теж на фракції, ці законопроекти просто не ставляться в порядок денний, а питання це важливе і блокування його у мене немає ніякого бажання, тому що я би пропонував? Я пропонував би, ми виходимо з того, що є, але ми всі державники, нам треба захистити державу, я пропонував би прийняти рішення врахувати всі ключові

положення нашого чинного законопроекту і підготувати на їхній основі з врахуванням тих нових обставин, які ми знаємо зараз, і після затримання Дурова, і після багатьох інших речей, спільний наш комітетський законопроект, переконати в необхідності його прийняття і прийняти. Він тоді для тих, кого це дуже дратує, не буде вважатись опозиційним, але мені здається, що в нас зараз, ми ж про єдність говоримо, ми не маємо тут боротись за владу чи опозицію, якщо ми всі розуміємо, що це необхідно зробити. Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Миколо Леонідовичу.

Я хочу наголосити на таких ключах, дійсно, ми не один раз обговорювали і не лише з Миколою Леонідовичем цей законопроект, дійсно я вважаю його занадто ліберальним. Тут насправді не один Микола Леонідович вважає, що в цьому питанні треба бути, ну скажімо так, зваженими і обережними. Президент України на останній своїй пресконференції фактично сказав, що в цьому питанні треба дотримуватись дуже зважених підходів, власне такі підходи містить і законопроект Миколи Леонідовича і тих колег, які долучились, і експертів. Я вважаю, що зараз час значно більше жорстких рішень, але це звичайно потребує обговорення. Так само, як я вважаю, що має бути уніфікований підхід, він закладений, я хочу наголосити, що в законі Миколи Княжицького закладений уніфікований підхід, не йдеться виключно про якусь одну соціальну мережу, але моя позиція, як би вона кого не здивувала, полягає в тому, що жорсткі заходи мають застосовуватись до будь-якої платформи або там мережі, в якій відсутня модерація. І якщо ми застосуємо такий підхід, то зокрема це буде означати, що всі державні органи і всі люди, які на службі держави, мають залишити не лише Телеграм, а також і платформу під назвою X, ну що буде трохи дивно, тому що в X присутній, як ми знаємо, Президент Сполучених Штатів, кандидати в Президенти Сполучених Штатів і так далі. Хоча

відмінність, на мій погляд, платформи X від телеграм полягає тільки в тому, що в X все ж таки не розповсюджується дитяча порнографія, не відбувається торгівля наркотиками і зброєю, а так там все решта абсолютно таке саме. Абсолютно наповнена, переповнена антиукраїнськими кампаніями мережа, засилля анонімних акаунтів, кампаній з підриву стабільності демократичних держав і суспільств, ну і так далі. Тому це теж потребуватиме обговорення.

Тому я дуже вдячний Миколі Княжицькому за пропозицію напрацювати спільно комітетський законопроект. Розумію, що можливо по деяких позиціях, саме по тих, на яких я зараз наголосив, будуть у нас дискусії, але вважаю, що немає там невирішуваних питань. Вважаю, що ми всі знайдемо порозуміння і знайдемо ефективні механізми рішення. Тому запрошую звичайно всіх долучатися. Не будемо це відкладати. Буквально от скоординуємо графік під час найближчих пленарних засідань, коли будемо один одного особисто бачити і будемо рухатися. Ну створимо таку ефективну, дієву робочу групу і будемо рухатися, я сподіваюсь, що з максимальною швидкістю.

Отже, тепер Євгенія Михайлівна хотіла сказати і Микола Леонідович ще прокоментує і очевидно щось додасть.

Євгеніє Михайлівно, будь ласка.

КРАВЧУК Є.М. Так, дякую, колеги. Я так розумію, що ми не запрошували жодних зовнішніх гостей, бо ми вже зробили обговорення і на підкомітеті, і організовували спеціальний круглий стіл із Радою Європи, тому я не буду переповідати. Але дуже коротко скажу (і в висновку комітету це відображено), що ми маємо враховувати право ЄС при напрацюванні комітетської версії. Я погоджуюсь, що потрібно зробити робочу групу і в тому числі з Мінцифри, бо насправді Мінцифри тут, скажімо так, профільний наш партнер у виконавчій владі, бо телеграм та інші платформи це не є медіа. Я просто ще раз хочу це підкреслити, що не може бути Нацрада з питань

телебачення регулятором для платформи як такої, як для інструменту доставки, а може бути регулятором тільки для тих окремих блогерів чи редакцій, які зареєструвалися чи то в ютубі, чи то в телеграмі, чи то в вайбері, чи в тікток. І це ключове.

Тому до висновку комітету я би хотіла додати там, де от зробити робочу групу на основі з врахуванням права ЄС. Як на мене це важливо, бо не можуть якісь речі в українському законодавстві, якщо ми хочемо в Європейський Союз, не відповідати термінології і визначенням, і регуляції Європейського Союзу.

Але я погоджуюсь, що очевидно перед нами такі виклики, що і це треба обговорювати, можливо, і в закритому режимі із спецслужбами різними, з представниками РНБО, що треба все-таки вірно оцінити ці виклики і дати їм відповідну відповідь. Бо я досі переконана, що якщо єдиною дієвою нормою буде заборона користуватися і мати там свої канали представникам державної влади, а люди будуть просто все це читати без об'єктивної інформації чи без офіційної інформації, то ми можемо зробити навіть гірше.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я підтримую пропозицію додати до проекту рішення комітету цей наголос на те, що це має бути зроблено з урахуванням права ЄС як з точки зору того, що ми в переговорах, так і з точки того, що там звичайно вже є, як він вступив в повну силу, нормативні акти вищого рівня. Це важливо. І я в цьому... Давайте я не буде забирати час.

Миколо Леонідовичу, вам слово. А. може, я потім два слова додам ще.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую. Отже перше, щодо платформи Х. Значить, на всяк випадок хочу сказати, що платформа Х має відкритих власників на відміну від телеграму. Маск її оприлюднив і розкрив у суді. Там є модерація і там досі представлені всі лідери найбільших демократичних

країн. Інша справа, що якщо, і чим мій законопроект є універсальним, що якщо платформа X буде розміщати щось, що шкодить нашій нацбезпеці або нашому закону, або не буде контактувати з нашими органами держави, то в принципі тоді вона підпадає під загальне регулювання, тоді ці норми будуть вступати в силу. Але платформа X нічим, ну на відміну від телеграму, де ми не знаємо власників, тільки знаємо, що росіяни фінансують, у платформі X цього немає. Це треба собі просто уявляти. І платформу X Маск використовує для себе, але всі президенти демократичних країн теж використовують. І забороняти нашому Президенту не використовувати те, що всі президенти країн ЄС використовують, буде, як мінімум, дивно. Ну над цим треба подумати, я би так сказав. Але якщо це становитиме загрозу для нас і ми будемо в цьому переконані, то, так, цей закон буде на них, безумовно, як сказав Микита Русланович, теж розповсюджуватися.

Тепер друге. Погоджуюся, не погоджуюся про Нацраду. Дивіться, я бачу небезпеку зараз, я проти цієї небезпеки борюся. З цією метою, для того щоб це не гальмувати самому, я готовий переподати цей законопроект з іншими пропозиціями, в тому числі тими, які тут звучали, і стати одним із співавторів на чолі з Микитою Руслановичем в якийсь розумний і швидкий час. Директиви самі по собі мають верховенство над нашими законами. Якщо ми сюди пишемо право ЄС, це означає, що ми не збираємося ці директиви ніколи імплементувати. Це, з моєї точки зору, вибачте, повний абсурд. І якщо це буде розтягуватися на роки, то ми можемо це обговорювати вічно. Ми не знаємо, коли ми їх імплементуємо. А законопроект потрібен зараз, тому що зараз люди гинуть і зараз про це не треба забувати. І оскільки ця історія стосується мене особисто, то я прошу цього не затягувати і не займатися демагогією, тому що я вважаю, що Нацрада може регулювати, не може, жодної вашої конкретної написаної пропозиції, пані Євгеніє, за цей час я не побачив, окрім того, що це погано, а це погано, а це не давайте. Давайте зробимо комітетський і встановимо для себе терміни, а не будемо

створювати десять робочих груп. Очевидно ми будемо відкриті до обговорення з міністерствами, відомствами, з Мінцифри, ми лише - за, але просто, щоб ми це не заговорили. Якщо ми готові переподати комітетський і беремо на себе ці зобов'язання протягом хоча би двох тижнів і не пізніше, то я готовий до цього пристати. Якщо ні, то я не буду над ним працювати і буду наполягати на тому, щоб доробляти мій законопроект. Тому що не треба, коли я намагаюсь проявити солідарність, нападати на продуманий законопроект з дурними тезами, я цього не буду підтримувати ніколи. Якщо ми разом працюємо, то разом працюємо. Хто крім Нацради в нас зможе, умовно кажучи, до них звертатись, який в нас є такий орган, який був би демократичним? Ми будемо створювати щось нове чи уряд буде це робити? І це буде відповідати тоді праву ЄС? Не буде відповідати. В нас немає іншого такого органу, FCC у нас немає, ми не в Америці живемо. Вибачте.

ПОТУРАЄВ М.Р. Миколо Леонідовичу, я просив би вас не заявляти претензії до Євгенії Михайлівни, бо її позиція була абсолютно конструктивна.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. А я маю претензії до неї і вправі в демократичному суспільстві їх заявляти, вибачте, на відкритому засіданні комітету. Я з великою повагою і подякою ставлюсь до пані Євгенії за все, що вона робила і робить, але коли я з нею не погоджуюсь, я вправі пред'являти претензії.

ПОТУРАЄВ М.Р. Миколо Леонідовичу, це краще було би дійсно в робочій групі обговорювати зараз, ну не зараз, а коли вона збереться. Поясню чому. Тому що для мене особисто, наприклад, абсолютно очевидно, абсолютно очевидно, що, по-перше, ми рухаємось в рамках права ЄС, це раз.

І така згадка в нашому рішенні комітету аж нічого не зтягує, не відкладає і так далі. По-друге...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Оцей закон не суперечить праву ЄС, тому ця згадка нічого не зтягує. але він зараз не суперечить праву ЄС нічим ніде.

ПОТУРАЄВ М. Р. Так ніхто ж не казав, що він суперечить, Миколо Леонідовичу. Я хочу тільки звернути увагу всіх, Миколо Леонідовичу, не тільки твою, всіх...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Казали захисники Телеграму, які займаються тут пропагандою, і тим самим вбивають наших солдатів і знищують нашу безпеку і віддають наші території Росії. І коли ви прикриваєте свої політичні інтереси лише цими бажаннями і займаєтеся заради цього демагогією, я з цим погоджуватись не буду! Я погодився зараз не наполягати...

ПОТУРАЄВ М.Р. Миколо Леонідовичу!

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. ...на проєкті і зробити спільно разом, але довбати цей проєкт, коли я тільки погодився в принципі разом працювати, і звинувачувати в цьому цей проєкт, який відповідає праву ЄС, який є потрібним, я вважаю нечесно, тому що ми домовлялися про інше!

ПОТУРАЄВ М.Р. Миколо Леонідовичу!

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Просто по-людські нечесно!

ПОТУРАЄВ М.Р. Миколо Леонідовичу! Миколо Леонідовичу, ніхто не довбав ваш проєкт. Я хочу ще раз звернути вашу увагу на це. Ви ж не даєте

мені закінчити. Ми неодноразово говорили про те, що у нас в галузі регулювання інтернету хаос. Хаос! Свідченням того є те, що ми, наприклад, з паном Юрієм (*нерозбірливо*) на вихідних спільно обговорювали поправку к пакету поправок до Закону про медіа, яка (звичайно, її всі побачать, ми просто разом працювали) врегульовує зокрема можливість блокувань тих чи інших ресурсів. Бо як я неодноразово казав і в тому числі публічно, у нас зараз блокування здійснюється фактично в першу чергу спецслужбою – Службою безпеки України, яка вручну ходить по провайдерах і каже, що треба виконувати ті чи інші рішення.

І для того просто, що вони роблять зараз, проект. Немає там за останні роки жодного випадку, коли вони би перевищили свої повноваження або керувалися якимись там мотивами не захисту національних інтересів. Але небезпека така існує. Тому саме ми пропрацювали і відповідна пропозиція до пакету цих поправок була зроблена і буде долучена, щоби все ж таки врегулювати цю можливість. При тому, ви ж знаєте, що я якраз прихильник жорстких підходів. Але все ж таки це треба врегулювати, щоб не було свавілля.

А чому ж така ситуація є? Саме тому, що у нас немає чіткого розведення. Єдине, що ми з вами зробили, ми зробили – ми дійсно чітко виписали сферу повноважень, межі повноважень національного регулятора у нашій в першу чергу сфері, це Нацрада з питань телебачення та радіомовлення, це контентна регуляція, контентна, якщо не брати там ліцензування і так далі, це контентна регуляція. Що ж до функціонування інтернет-сайтів, платформ, мереж, то там оця от невизначеність між НКЕК, який зроблений, до речі, відповідно до директиви, Директиви ЄС про електронні сервіси, між Держспецзв'язком, там не можна знайти крайнього, коли постає питання, так а що робити, якщо є піратські сайти, що робити, якщо є сайти з очевидно антиукраїнським контентом, що робити, якщо оці от платформи порушують і контентні наші обмеження, хто за це відповідає, хто

буде вживати отих саме жорстких заходів щодо порушників. І це треба зробити обов'язково, обов'язково.

Миколо Леонідовичу, ще раз хочу наголосити, що ніхто не критикував ваш текст і ніхто не займався демагогією. Я просто кажу, що ми маємо унікальну можливість зараз чітко і швидко розписати систему, хто за що відповідає. Ми свою роботу свого часу зробили, ми чітко визначили, хто відповідає за контент, це Нацрада. Але ми з вами зробили теж дуже чітко, де межі, тобто за який контент вона відповідає, де межі її влади, так би мовити, щоб вона теж не перетворювалася у свавільний, якийсь волонтаристський орган.

Тепер щодо технічної сторони питання, я вважаю, ми маємо це вирішити. Так, покличемо Мінцифри. В цьому не бачу нічого поганого. Якщо вони не захочуть це відпрацьовувати, ми це зробимо самі, у нас достатньо компетенції, ми залучимо експертів. Випишемо самі. Нехай тоді якимось сперечаються з нами в залі. Бо це дійсно, як ви, Миколо Леонідовичу, правильно зазначаєте, це наша зона відповідальності, це у нас війна, це у нас через те, що відбувається на платформах, і гинуть люди, і дестабілізується ситуація в країні, і з міжнародною підтримкою України, і так далі. Все зрозуміло. Я взагалі не бачу, колеги, зараз підстав для будь-яких таких жорстких суперечок.

Єлізавета Богуцька, потім Володимир В'ятрович. Потім Євгенія Кравчук.

Будь ласка.

БОГУЦЬКА Є.П. Микито Руслановичу, просто світло виключили, інтернет то буває, то ні, хочу сказати. Я хочу все ж таки для себе з'ясувати, якщо ми кажемо про заборону державним інституціям працювати з телеграм чи там висвітлювати якісь події в телеграм, це стосується, наприклад, ботів

ГУР чи ботів Служби безпеки України, там Сил спеціальних операцій, Генштабу тощо? Тому що зараз...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Я вам дам відповідь.

БОГУЦЬКА Є.П. Пане Миколо, ви відповісте, будь ласка, я може почую. Я просто не зможу сказати. Я хочу сказати, я багато працюю з фейсбуком, і та кількість ботоферм, яка є у фейсбуці, вона лише відштовхує від того, щоб щось взагалі писати. І це зовсім не російські ботоферми, це наші українські, які висловлюють іноді і російські іпсо і так далі, і їх поширюють. Тому мова не йде про те, щоб, наприклад, закрити фейсбук або там про тіток, де ті ж самі наші українці, які відомі українці, а вони поширюють ті ж самі російські іпсо і з ними ніхто нічого не робить. Я хочу для себе з'ясувати, чи в телеграмі, коли ми кажемо про неможливість працювати державним інституціям, державним органам з Телеграмом, чи це стосується наших військових, всіх військових органів, які поширюють свою інформацію миттєво, секунда в секунду, або *(не чути)*.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Я відповім, з вашого дозволу.

ПОТУРАЄВ М.Р. Будь ласка, Миколо Леонідовичу.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Перше. Законопроект не про телеграм, він однаково стосується і фейсбуку, і всіх інших.

Друге. У законопроекті чітко сказано, що все, що стосується сфери оборони, тобто Міністерства оборони, військових спецслужб, цей закон не регулює, це регулює окремо Кабмін у співпраці з ними. Тому цей закон жодних військових ні в чому не обмежує. Точно так само, як цей закон не ставить телеграм і не називає телеграм гіршим від інших мереж, він

стосується всіх мереж. Якщо інші мережі не будуть виконувати його норми і будуть робити те, про що казала Ліза і держава буде вважати це шкідливим, то до них так само застосовуються норми цього закону.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Миколо Леонідовичу.

Ну тут якраз буквально два слова я скажу. Потім, Володимир Михайлович, тобі слово.

Хочу сказати, що там просто, Ліза, різні є випадки. Тому що одна справа, коли ми кажемо про ту спеціальну роботу, яку виконують там наші спеціальні служби, це одна справа. Вони цю роботу виконують і в інших мережах, зокрема в тих, які офіційно заблоковані на території України. Інша зовсім справа, це коли там працюють, от Євгенія Михайлівна зможе про це два слова сказати, вона перша це побачила, коли там працюють боти наших державних органів, які збирають особисту інформацію. З урахуванням того, що є обґрунтовані підозри вважати, що вся інформація в телеграмі доступна ФСБ і що навіть імовірно, що дзеркальні сервери знаходяться на території Росії, то це вже зовсім інша справа і це дуже і дуже небезпечно.

Там ще є. Друзі, давайте не перетворювати зараз комітет у робочу групу, тому що там є ще питання з тим самим іксом. Бо, знову ж таки, підхід Княжицького, він правильний, він універсалістський. Але з тим самим іксом у нас проблема. Ну як проблема? Це треба просто проблема, яку треба буде вирішити.

Тому що відповідно до того, що пан Маск відкрив щодо власності і щодо фінансування, там є гроші, які попередньо можна вважати грошима російськими або російського походження. І це вже не відповідає нашому законодавству. Тому що ми з цим боремось на всіх рівнях і в усіх галузях. І ясно, що ми не можемо робити виключення для платформи, в якій є російський капітал, а можливо вона взагалі контролюється російським капіталом значною мірою, тільки через те, що там знаходяться акаунти

діючого Президента США, Прем'єр-міністра Великобританії або Президента Франції, а також кандидатів на ці посади. Бо тоді ми будемо дивно виглядати. Ми кажемо, що: ні, у нас не може бути жодної російської копійчини в наших медіа, в наших інших там галузях, ніде, і тут ми дозволяємо у себе працювати якійсь там мережі, яка, цілком ймовірно, контролюється російськими грошима.

Так що там є питання, вони потребують вирішення. Але я переконаний, що ми спільно зможемо знайти адекватні відповіді на всі ці питання.

Володимир Михайлович, будь ласка

В'ЯТРОВИЧ В.М. Дивіться, я не буду говорити по змісту законопроекту. І я справді згоден, що краще для цього надаватиметься робоча група, для того щоб ми напрацювали якісь конкретні очікування, які стосуються положень законопроекту.

Але хотів би звернути увагу на форму роботи над законопроектом і тут абсолютно погодитися з Миколою. Давайте все ж таки визначимо його як один з наших головних і пріоритетних на найближчий період. І визначимось з конкретними термінами, тобто коли ми починаємо роботу, які ми ставимо собі якісь дедлайни для того, щоб якомога швидше завершити цю роботу і виходити на якісь вже фінальні голосування в комітеті, а потім і в залі.

Тому що нагадаю, що цей законопроект, де є співавторами, здається, більшість членів нашого комітету, було зареєстровано ще 25 березня. На жаль, бачите, минуло вже майже півроку, я розумію, що в нас були ще інші трошки пріоритети, ми були зайняті не менш важливим законопроектом про РПЦ. Слава богу, цей законопроект вже ухвалено, тому, мені здається, зараз виправдань для того, щоб відкладати роботу саме над цим законопроектом, у нас немає. Давайте, ще раз скажу, зробимо його пріоритетним, визначаємось з дуже конкретними термінами його підготовки ну і найближчим часом

робимо чергове засідання робочої групи, для того щоб на один з найближчих комітетів вже виходити з конкретним рішенням.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я не схильний брати на себе підвищені зобов'язання, а з іншого боку, підтримую Володимира В'ятровича, що відкладати не можна. Я хочу сказати, що навіть під час закінчення роботи над релігійним законопроектом я цю роботу теж не полишав, у мене там у комп'ютері декілька файлів здоровезних, вже набитих там різними ідеями, пропозиціями, навіть формулюваннями. Я абсолютно готовий починати працювати в складі робочої групи хоч завтра.

Ну дивіться, ми можемо звичайно визначитись, що створити робочу групу наступного тижня і вийти на першу ітерацію спільного тексту до, скажімо, кінця вересня, я вважаю цього достатньо. Чи треба це записувати в рішення комітету? Якщо є така ваша пропозиція, колеги, я згоден, просто ми ж розуміємо, що є там якісь завжди накладки і так далі, ну типу десь буде там плюс тиждень-два і вже нам самим почнуть клепати, що вони не витримали графік.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Моя пропозиція не полягала в тому, щоб записувати рішення комітету. Моя пропозиція, щоб ми просто між собою домовились і зрозуміли це все.

ПОТУРАЄВ М.Р. А, все, все, вибач, я просто очевидно не зрозумів. Ні, як рухатись, моя пропозиція дуже проста, значить, як я сказав, давайте, значить, до кінця цього тижня всі подумають, який у нас має бути склад, кого ми залучаємо. Це не має бути така громіздка конструкція, тому що громіздкі конструкції не працюють. Ну хто буде брати участь з нашого комітету, я думаю, що ми і так розуміємо і визначимось. Просто нам треба визначити,

скажемо так, більш вузьку кількість тих, хто буде реально з нами працювати, більш широке коло тих, кого ми будемо залучати до таких публічних обговорень, які можуть там давати експертні поради, але конкретних пропозицій може не зможуть давати.

І дійсно, давайте вирішимо, що ми ставимо перед собою завдання до кінця вересня вийти на драфт. Ну тобто вийти вже на таку робочу версію, яку можна вже щонайменше починати розглядати в режимі підкомітету.

Так, Євгенія Михайлівна давно чекає. Будь ласка.

КРАВЧУК Є.М. Так, я давно чекаю. В мене пропозиція, щоб робочу групу Микита Русланович очолив, щоб не було у колег з інших фракцій якогось враження, що хтось хоче затягнути роботу. Це перша пропозиція.

І друге одразу, я думаю, що ніхто ж не буде проти, щоб Микита Русланович її очолив, в мене прохання, щоб голова робочої групи якимось намагався забезпечити конструктивну атмосферу в цій робочій групі, без підвищення голосу, якихось образ як до народних депутатів, так і до експертів, які очевидно в цій робочій групі будуть брати участь.

Дуже дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, звичайно, ми ж з вами пройшли вже такі разом випробування і досягли таких цілей, які взагалі від нас ніхто не очікував, що ми це досягнемо. А зробили ми це виключно тому, що ми працювали разом. Разом! І я розумію, що можуть бути там різні точки зору, я сам іноді буваю надто емоційний, але закликаю от так, як ми досягли вже неймовірних результатів як комітет, так от разом і рухатися далі. Бо в цьому сенсі точно, як це, "в єдності сила", так, казали свого часу. Володимире Михайловичу, поправ мене, латиноамериканські комуністи, по-моєму, так? Вибачте.

В'ЯТРОВИЧ В.М. (*Вислів іноземною мовою*). Ми можемо український варіант згадати.

ПОТУРАЄВ М.Р. А який?

В'ЯТРОВИЧ В.М. Разом сила! Майданівський.

ПОТУРАЄВ М.Р. О! Будемо користуватися бандерівським. Бандерівський значно краще.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Майданівський.

ПОТУРАЄВ М.Р. Майданівським.

Софія Романівна, будь ласка.

ФЕДИНА С.Р. Дякую, пане Микито.

Я би хотіла підтримати позиціонування, що нам треба було би якнайшвидше доопрацювати цей законопроект і намагатися якнайшвидше винести у сесійну залу.

Зараз скажу з точки зору військових, з якими я працюю. У переважній більшості підрозділів, я думаю, ви це знаєте, заборонено взагалі не те, що користуватися телеграмом, їм заборонено мати цей додаток у себе на телефоні. Що більше? Якщо це є спецпідрозділи, то якщо на телефоні, яким вони користуються, був встановлений цей додаток, їх заставляють поміняти телефон як такий, тому що по суті це є шпигунська програма, яка потім передає дані і з інших месенджерів, і те, що людина дивиться, і те, що вона працює. А якщо це стосується там якихось ботів спецслужб, які розповсюджують потрібну для розповсюдження інформацію, це одна штука.

Але насправді друга проблема, що телеграм останнім часом дуже часто ламають, хакають і після того мають доступ до телефонів. Вже була виявлена інформація, коли через зламаний телеграм відслідковували переміщення людини, її дії з банківськими рахунками. Тому, я думаю, тут навіть не питання, скажімо так, регулювання ринку, тут питання знову ж таки, як і з московською церквою, питання національної безпеки. На жаль, українці чи не найбільше зараз користуються телеграмом. І те, що там відбувається, я думаю, ситуація буде тільки погіршуватися. Тому наш комітет принципово має на це якнайшвидше реагувати.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Софіє Романівно. От Софія Романівна мене розуміє. Софія Романівна дуже спокійним тоном, але озвучила дуже радикальні погляди, які повністю збігаються з моїми. Дякую за підтримку. В сенсі того, а я вас підтримую.

Так, Микола Леонідович, далі Хрестинна Гаврилюк підняла руку. І я думаю, що будемо голосувати. Микола Леонідович, будь ласка, тобі слово.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Друзі, є дві речі. По-перше, ми дійсно спілкувалися і з Микитою Руслановичем, і з Апаратом, і я сам запропонував, особливо після пресконференції і Президента, де він запитував, хто автор законопроекту, відповідаючи на питання так, щоб цей законопроект пройшов, я сказав, що я готовий в принципі відмовитися від того, щоб там стояло моє прізвище першим, щоб це нікого не дратувало, оскільки я опозиційний політик. Але це не означає, що я би хотів відмовлятися від тих принципів, які закладені там.

І саме через те, оскільки це, по суті, була моя пропозиція і Микита Русланович це підтвердить, вона полягала саме в цьому. Вона не полягала в тому, щоб змінювати підходи. І оскільки я її тут озвучив, чому я так, може,

гаряче відреагував на виступ пані Євгенії Кравчук, тому що ми домовилися, що ми більш-менш узгоджуємо рішення комітету, ми його узгодили, воно є компромісним. І на це рішення комітету, яке ми узгодили, я погоджуюсь. На інші рішення комітету я в принципі не погоджуюсь. Мені здається, що це рішення не суперечить нічому, в тому числі і тому, що говорила пані Євгенія, якщо ми за нього проголосуємо.

Що стосується європейських норм, DSA і всього іншого. Ви чудово розумієте, щоб якщо би DSA було би таким прекрасним, то всупереч DSA ніхто би не затримував Дурова у Франції. Бо прокуратура його затримала всупереч директиві DSA. Тому що прокуратура вважає, що завдяки, що ця мережа порушує цілу низку законів.

І я не виключаю того, що сама DSA буде модернізуватися. Якщо від нас будуть колись вимагати щось привести у відповідність, поки що таких вимог немає, то ми завжди зможемо зібратися і привести у відповідність. А зараз для нас головне є, з моєї точки зору, національна безпека. Тому, по-перше, ми відразу його писали так, щоб він DSA не суперечив, а по-друге, так, щоб він був дієвим і щоб нас ні в чому не звинуватили. І якихось звинувачень безпосередньо від європейських органів щодо цього законопроект не було. Якщо вони виникнуть, ніхто не буде проти очевидно його вдосконалити у майбутньому і зробити це.

Я не випадково навів приклад Дурова, тому що в DSA не сказано, що можна арештовувати, затримувати чи віддавати під суд власників соціальних мереж і що це має робити прокуратура, але все ж таки вони це роблять. Тому наша мета – зробити дієвий законопроект, який би захищав нашу безпеку зараз. А якщо до нас будуть претензії зі сторони європейських органів, бо поки вони будуть, ще сама директива п'ять разів зміниться, я вас в цьому запевняю, тому що зараз вони над цим працюють. І потім ми будемо знову приводити це відповідно до зміненої директиви, так, як всі країни роблять. Зараз для нас головне – безпека. Тому зараз нам треба це прийняти. В

принципі проєкт рішення ми з комітетом напрацювали. За такий проєкт рішення я готовий голосувати.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Миколо Леонідовичу, я хочу сказати, що пропозиція Євгенії Кравчук полягала в тому, щоб там дописати одне речення: з урахуванням. Не на підставі DSA, і більше того, навіть без згадок про DSA...

В'ЯТРОВИЧ В.М. Микито, але ж ми не пишемо в наших законопроектах чи тим паче в законах "з урахуванням Конституції України". Ну навіщо це уточнення, я не розумію.

ПОТУРАЄВ М.Р. Володимире Михайловичу, ми написали у преамбулу Закону про релігійні організації посилання на дві статті Європейської конвенції з прав людини.

Друзі, ми на те і комітет, щоб шукати якісь нормальні, прийнятні для всіх рішення. Я хотів би зараз, щоб за це рішення проголосували всі, включно з Миколою Княжицьким і Євгенією Кравчук. Я готовий голосувати хоч так, хоч так, тому що для мене результат важливий. Я не вважаю, що якщо ми допишемо цю одну фразу, що це якось загальмує законопроект або накладе на нас якісь зобов'язання. Тому що коли ти кажеш, що з урахуванням права, ти, по-перше, завжди можеш показати, що комітет з самого початку був вкрай конструктивно налаштований, а по-друге, таким чином далі просто ми рухаємося відповідно до тих змін. Я знаю так само, як і Микола Леонідович, він правильно абсолютно каже, вони будуть ще очевидно змінювати цю директиву, підтверджую це. Правильно Микола Княжицький зараз повідомив. І таким чином і ми теж будемо щось там змінювати і так далі.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Микито Руслановичу, це важливе питання. Бо згадка про право ЄС породжує очікування, що ми маємо імплементувати право ЄС цим законом в рішенні комітету. А цей закон для мене про національну безпеку. Безумовно, він не має суперечити нічому, але це не закон про імплементацию права ЄС. І право ЄС імплементується різними країнами, в різних формах, зі своїми зауваженнями. Тому я в принципі категорично проти того, щоб тут це згадувати. Не проти того, щоб воно відповідало, але проти того, щоб тут згадувати, бо ми не знаємо, яка в нас буде ситуація.

ПОТУРАЄВ М.Р. Миколо Леонідовичу, я вважаю, що це жодних обмежень не накладає. Ну не накладає. Ми й так рухаємося в праві ЄС. У нас все погоджується з ЄС. Ми ж це знаємо. Ми проходили це. Наші закони - у нас все іде по fundamentals. Ми п'ять разів переголосовували Закон про нацменшини (спільноти). Є інші випадки. Ви пам'ятаєте, як ми важко і довго працювали із Законом про медіа. Ми цього не уникнемо. Я не розумію, чому ми зараз не хочемо врахувати абсолютно конструктивну пропозицію в одну фразу, без конкретних посилань, нашої колеги. В чому проблема? Ми вчора разом з тобою висловили цей проект рішення. Я не розумію, чому зараз ми маємо разом нав'язувати наше рішення як виключне. І казати - ні, от як ми написали, все, комітет, голосуйте, жодних змін не буде. Так же ж теж не можна, Миколо Леонідовичу, ну чесно.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Микито Руслановичу, тоді змінюється...

ПОТУРАЄВ М.Р. Це ж не закон, це просто рішення комітету.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Микито! Микито Руслановичу, тоді змінюється моя позиція щодо моєї пропозиції. Я тоді буду голосувати інакше, вправі

комітет прийняти рішення, в комітеті є більшість, яка вправі прийняти будь-яке рішення.

ПОТУРАЄВ М.Р. Добре.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Почекайте, я ще не завершив. Можна мені завершити?

ПОТУРАЄВ М.Р. Да, будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Якщо ми хочемо це дописати, то я тоді вимагаю, і ви казали, що ви не були проти, в рішення комітету вставити конкретні строки, в які цей законопроект комітетський має бути поданий. Тоді це буде компроміс, тоді і моя пропозиція буде врахована. І ви казали, що ви не проти цього.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ні, не проти. Давайте.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Я теж не проти цього. Чому б і ні.

ПОТУРАЄВ М.Р. Давайте. Значить тоді, щоб був текст напрацьований до кінця вересня. Приймається?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Зареєстрований, щоб до кінця вересня комітетський законопроект був зареєстрований.

ПОТУРАЄВ М.Р. Був зареєстрований. Я підтримую. Все, давайте. Я вважаю, щоб абсолютно прийнятний компроміс.

Все, колеги, тоді ставлю на голосування проект рішення комітету стосовно цього питання з врахуванням пропозиції Євгенії Кравчук та Миколи Княжицького. Хто за таке рішення, прошу голосувати.

Потураєв – за.

КРАВЧУК Є.М. Кравчук – за.

В'ЯТРОВИЧ В.М. В'ятрович – за.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

САНЧЕНКО О.В. Санченко – за.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

ЛЕРОС Г.Б. Лерос – за.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

АБДУЛЛІН О.Р. Абдуллін – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Олександрє Рафкатовичу.

Так, колеги, хто проти? Хто утримався? Дякую, колеги, рішення прийнято.

Я вас попереджував про підвищені соціалістичні зобов'язання і зустрічний план. Ну хорошо. Будемо рухатись.

Добре, колеги, переходимо до наступного питання. Значить, наступний проект, тут ми не є головним комітетом, це проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розміщення тимчасових споруд для здійснення підприємницької діяльності та майданчиків для паркування транспортних засобів (реєстраційний номер 10308).

Тут у нас пропонується рекомендувати Верховній Раді проект Закону 10308 за результатами розгляду у першому читанні прийняти за основу з урахуванням пропозицій, висловлених у цьому висновку комітету, направити висновок комітету про розгляд зазначеного законопроекту до Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування.

Ростиславе Володимировичу, два слова скажете, що це у нас таке? Позиція міністерства, ваша позиція, Ростиславе Володимировичу, щодо цього? Підтримуєте?

КАРАНДЄЄВ Р.В. Так-так. Вибачте, колеги. Ми давали пропозиції і просили б вас врахувати їх. Вони, як то кажуть, технічного характеру більше, але відповідно до тих завдань, які стоять перед міністерством у частині саме забезпечення дотримання законодавства про охорону культурної спадщини. Мова йде про те, що є певні обмеження, які накладаються на здійснення містобудівної діяльності в ареалах і в зонах особливого контролю містобудівної діяльності навколо пам'яток, зокрема у буферних зонах об'єктів ЮНЕСКО. Тут таке коротеньке посилання на це.

ПОТУРАЄВ М.Р. Зрозуміло.

Миколо Леонідовичу, будь ласка.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Шановні колеги, в принципі, ми там не є головними.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Це великий законопроект. Та разом з тим зараз напрацьовується Містобудівний кодекс. Є багато робочих груп. Я не до кінця переконаний, що ми повинні приймати якісь закони до того, як це буде напрацьовано. Тому що там величезні дискусії йдуть навколо Містобудівного кодексу. Я сам є в цих групах. Через те я не можу сказати, що я проти цих пропозицій. І я не проти навіть того, щоб комітет за них голосував. Але я по них буду утримуватися, тому що я вважаю, що до прийняття Містобудівного кодексу це не зовсім коректно приймати.

Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так. Я теж в цих групах. Хороша взагалі там в цілому робота і проект хороший, який координує Ганна Бондар. Єдине, що, Миколо Леонідовичу, у мене там не те, що відчуття, а так, розуміння, що вони навіть до кінця року не вийдуть з текстом, дай бог, щоб наступного.

В'ЯТРОВИЧ В.М. А є потреба так поспішати?

ПОТУРАЄВ М.Р. Ні-ні. Володя, дивись, вони працюють над цим кодексом...

В'ЯТРОВИЧ В.М. Я маю на увазі, з нашого боку є потреба поспішати?

ПОТУРАЄВ М.Р. Ні, так, Володю, вони дивись, вони працюють...

В'ЯТРОВИЧ В.М. Та я маю на увазі нам є потреба поспішати?

ПОТУРАЄВ М.Р. Дивись, у нас це навіть не перша історія. Я хочу сказати, що в цьому пакеті, який зараз почали робити експерти, які законтрактовані ЮНЕСКО, ну ви ж пам'ятаєте, там ми домовились з ними і так далі, там пішла потихеньку робота по спадщині, по музейній справі. Там будуть у нас ще вилазити і там вже ми будемо головними, ми будемо головними. Тут ми не головні, але будуть там питання, тому що чекати нам оцей кодекс, який дуже ну правильний, мені здається, ну те, що я там знаю, воно виходить разом, але чекати на нього, не вирішуючи питання, які зараз постають, в нас по Одесі є там питання, по зоні ЮНЕСКО... Ми ж пам'ятаємо, що там після обстрілів ЮНЕСКО оперативно дуже надало статус пам'ятки ЮНЕСКО цьому центру історичному, але це потягло за собою там певні, ну скажімо, виклики і неузгодженості, бо в нас такого раніше не було, щоб, знаєш, весь центр цілком потрапляв в зону ЮНЕСКО. І саме нам там доведеться з цим розбиратись, я з пані (*нерозбірливо*) вже про це говорив, будемо там планувати в зручний час ще один з ними такий "круглий стіл" і там будуть ще там і (*нерозбірливо*), тому що їм там не все зрозуміло.

Так що, в принципі, я розумію позицію Миколи. Але я пропоную підтримати, тому що, на жаль, поки немає цього кодексу, в певних ситуаціях нам доведеться от такі точкові, в тому числі і нам, певні такі точкові історії, скоріше за все, я не кажу, що на 100 відсотків, але скоріше за все і нам самим доведеться такі точкові історії робити.

Колеги, ну знову ж таки визначайтесь, бо я ж кажу, що є рація в тому, що Микола каже, ну я пояснив просто ще там певні контекстні історії, я підтримую саме тому, що я от в такій логіці до цього підходжу.

Колеги, тому я прошу прийняти рішення в тій редакції, яку я озвучив. Там ми враховуємо пропозиції міністерства, саме тому там в одному з тих пунктів двох наголошується.

Отже, колеги, прошу визначатись щодо рішення щодо законопроекту 10308. Прошу голосувати.

Колеги, хто за таке рішення, прошу голосувати.

Потураєв – за.

КРАВЧУК Є.М. Кравчук – за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Павленко – за.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

НАЛЬОТОВ Д.О. Нальотов – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Очевидно, утримався Микола Леонідович, Володимира Михайлович і Софія Романівна. Правильно? Дякую.

Колеги, хто проти? Проти немає. Дякую. Рішення прийнято.

Так, колеги, наступний законопроект, теж ми не головні, це проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення планування використання земель (реєстраційний номер 11169). Теж рішення, яке пропонується, - це рекомендувати Верховній Раді проект Закону 11169 за результатами розгляду в першому читанні прийняти за основу з урахуванням пропозицій, висловлених у цьому висновку комітету. Друге, направити висновок комітету щодо розгляду зазначеного законопроекту до Комітету з питань аграрної та земельної політики.

Ростислав Володимирович, знову прошу вас прокоментувати, чи ви підтримуєте, яка ваша позиція? Це 11169.

КАРАНДЄСВ Р.В. Шановні колеги, міністерство так само розглянуло і цей законопроект за поданням комітету. Ми внесли свої пропозиції і подали їх як до вас, так і до розробників. І наразі у нас є пропозиція доповнити там окремим новим абзацом, який так само продиктований необхідністю дотримання вимог окремо пам'яток охоронного законодавства.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ну знову, щоб не повторюватись, ясно, що гарно було би, якби був би кодекс і було би рішення в такий містобудівний кодекс вносити зміни тільки окремими законопроектами. Оце, Володимир Михайлович, до речі, пам'ятаєш, наша з тобою дискусія щодо однієї з поправок до Закону про медіа? Це ж воно якраз і є. Тобто ми з Володимиром В'ятровичем (просто, колеги, поділюся) обговорювали, чи варто розглянути поправку, щоб в наш Закон про медіа, який фактично є кодексом, хоча так не називається, чи не варто було би внести поправку, щоб не можна було вносити поправки, окрім як окремими законами.

Володимир Михайлович слушно зазначив, що це в принципі не дуже гарно з точки зору обмеження прав парламентарів, але от зворотною, так би

мовити, стороною цього є от ця ситуація. Ну, коротше, у нас ця дискусія не завершена. От ми бачимо на таких ситуаціях якраз як pro, так і contra.

Ну давайте, колеги, визначатися. Ситуація така сама абсолютно. Значить, колеги, хто за те, щоб підтримати рішення комітету? Ну відповідно там є посилання, що ми враховуємо пропозиції міністерства щодо закону 11169. Прошу голосувати. Хто за?

Потураєв - за.

КРАВЧУК Є.М. Кравчук - за.

БОЖКОВ О.В. Божков - за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Павленко - за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

СКРИПКА Т.В. Скрипка - за.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях - за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую. Дякую.

Так, колеги, очевидно Микола Леонідович, Володимир Михайлович і Софія Романівна утримуються, правильно?

ФЕДИНА С.Р. Так, утримались.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Саме так.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Колеги, хто проти, є? Немає. Дякую. Рішення прийнято.

Так, колеги, переходимо до "Різного". Давайте.

Володимире Михайловичу, твоє питання до Ростислава Володимировича.

В'ЯТРОВИЧ В.М. В мене два питання. Одне до комітету, до пана голови, а друге власне до Ростислава Володимировича.

Дивіться, 23 вересня вступає в дію Закон про захист конституційного ладу в сфері діяльності релігійних організацій, з чим всіх вітаю. І мені здається, що нам дуже варто до того часу провести комітетські слухання на тему "Стан законодавства про свободу совісті та діяльність релігійних організацій в частині захисту національної безпеки". Дуже бажано це провести десь за тиждень хоча б до власне вступу в дію цього закону. Тому десь приблизно, якщо можливо, 15 вересня. До того звернутися з запитом на отримання деякої інформації до Державної служби з етнополітики і свободи совісті, за інформацією, яка би стала основою для нашого обговорення.

І я зі свого боку підготував ці питання і по завершенню нашого зараз засідання, якщо ми приймемо рішення про проведення такого круглого столу, я перешлю в чат для того, щоб ви подивилися, підтримали. Ну і відповідно, щоб ми вже почали, ми і ДЕСС особливо, почали готувати відповідні комітетські слухання.

ПОТУРАЄВ М.Р. Підтримую повністю пропозицію Володимира В'ятровича. Зараз запропоную навіть її проголосувати. Єдине, що Володимире Михайловичу...

КРАВЧУК Є.М. 15 вересня - це неділя. Ви впевнені?

В'ЯТРОВИЧ В.М. До 15-го я сказав. Я не називав точну дату. До 15 вересня.

ПОТУРАЄВ М.Р. Володимир каже просто як про відсічку, тобто до 15-го. Володимире Михайловичу, я відкрив календар, що якщо ми поставимо до 20-го? Це ж не просто "круглий стіл", це комітетські слухання. Треба прийняти рекомендації, якими ми потім зможемо користуватися, щоб писати там запити і так далі, і вимагати виконання. Ну дивись, я пропоную поставити відсічку 20-е, це п'ятниця, до речі.

КРАВЧУК Є.М. Голова секретаріату каже, що це взагалі за місяць. Але я думаю, що до 20-го. А, оголошують.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Давайте до 20-го, але давайте листа на ДЕСС, який як проект, відсилаємо в ДЕСС, щоб вони вже почали роботу.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так-так. Давайте. Я повністю підтримую, давайте форсовано цим займемося, щоб до 20-го.

КРАВЧУК Є.М. Тоді, може, дійсно краще десь ближче до 20-го, тобто 19-го або 20-го, бо дійсно ми можемо не встигнути.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ні, так ми ж...

В'ЯТРОВИЧ В.М. Ну пишемо до 20-го.

КРАВЧУК Є.М. Але я думаю, що нам все-таки саме слухання треба, бо слухання мають інший юридичний статус, розглядається і ми по них потім будемо...

В'ЯТРОВИЧ В.М. Саме так. Точно.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Колеги, ви хочемо до 20-го провести?

ПОТУРАЄВ М.Р. До 20-го.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Так.

ПОТУРАЄВ М.Р. До 20-го провести.

В'ЯТРОВИЧ В.М. До 20-го. І провести, так.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ну давайте, колеги.

КРАВЧУК Є.М. Ну це і буде або 19-е, або 20-е, раніше не буде.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Ну хай буде.

ПОТУРАЄВ М.Р. Давайте, колеги, зберемось, давайте напружимося якимось, давайте це зробимо. Може вони не будуть такі, знаєте, Ірино Мирославівно, такі ну розлогі, але вони будуть дуже конкретні. Ми ж багато чого вже зараз навіть розуміємо. Тільки Володимир правий абсолютно, що треба отримати від ДЕСС певну інформацію офіційно, щоб вона була підшита до справи, бо рамково ми ж багато чого з вами і так знаємо, що треба писати ці рекомендації.

Євгеніє Михайлівно, в тебе рука піднята.

КРАВЧУК Є.М. Ну в мене рука піднята по темі сертифікатів. Якщо ми зараз це вже проговорили, то тоді власне ми можемо...

ПОТУРАЄВ М.Р. Ні, сертифікати ще не обговорили.

КРАВЧУК Є.М. Давайте з цим закінчимо.

ПОТУРАЄВ М.Р. Давайте швиденько проголосуємо зараз про проведення комітетських слухань.

КРАВЧУК Є.М. І в нас якщо виїзне буде 23-го, це буде дуже символічно, що 23-го, коли вступає в силу, ми будемо...

ПОТУРАЄВ М.Р. Ми будемо в Чернігові.

КРАВЧУК Є.М. Там де якраз повернули в державне управління.

ПОТУРАЄВ М.Р. Повернули. Точно, точно.

Колеги, хто за те, щоб провести...

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Микито Руслановичу, дивіться, у нас з 23-го по 24-е буде парламентська асоціація засідати у Варшаві з Польщею і я буду там.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так це з 23-го.

В'ЯТРОВИЧ В.М. А ми до 20-го кажемо.

КРАВЧУК Є.М. Ну ви будете на слуханнях, а в Чернігові не будете.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Я би з задоволенням, але я член цієї асамблеї і там вже підписані.

ПОТУРАЄВ М.Р. Зрозуміло.

Дивись, ти точно ще будеш, тому що це до 20-го.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. До 20-го.

ПОТУРАЄВ М.Р. До 20-го.

Колеги, прошу проголосувати.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Микито, ще формулювання, написав формулювання цих слухань: "Стан виконання законодавства про свободу совісті та діяльність релігійних організацій в частині захисту національної безпеки України та підготовка до імплементації Закону України "Про захист конституційного ладу у сфері діяльності релігійних організацій". Я це все скину зараз так само.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, я підтримую.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Я підтримую. Там вже секретаріат техніко-юридично щось якщо поправить, то поправить.

Значить, тема, запропонована Володимиром В'ятровичом, значить, термін до 20-го провести. Прошу підтримати, колеги.

Потураєв – за.

В'ЯТРОВИЧ В.М. В'ятрович – за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

БОЖКОВ О.В. Божков – за.

САНЧЕНКО О.В. Санченко – за.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

НАЛЬОТОВ Д.О. Нальотов – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях – за.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

ПАВЛЕНКО Ю.О. Юрій Павленко – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Юрій Олексійович.

Колеги, проти? Утримались є? Немає. Рішення прийнято одногосно.

Дякую, Володимир Михайлович, вирішити.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Микито Руслановичу, і ще одне до Карандєєва, до пана Ростислава. У нас є така цікава постанова Кабміну про кешбек, яка вступає в дію від 20 серпня. І чомусь там не дозволяється використовувати кешбек на придбання книжок. Чому так сталося і що можна зробити для того, щоб виправити, власне, і дозволити використання кешбеку на придбання книжок?

ПОТУРАЄВ М.Р. Ростиславе Володимировичу, будь ласка, це для нас принципова історія. Дякую Володимире В'ятровичу, що він підняв це питання. Скажіть нам, що треба? З нашого боку зробимо все, щоб якось допомогти вам внести книжки в програму кешбек.

КАРАНДЄЄВ Р.В. Да, дякую сердечно, колеги, за небайдужість і за увагу до саме урядового рівня нормативно-правових актів.

Зараз Міністерством економіки буде розробляти порядок реалізації цієї норми і ми туди маємо намір подати свої пропозиції, де без сумніву будуть у тому числі зазначені товари, виготовлені українськими видавництвами і надруковані українськими типографіями. Тому, коли ми це зробимо, будемо просити комітет так само долучитися своїм авторитетним листом, можливо, чи протокольним рішенням на підтримку нашої цієї пропозиції.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Секунду, секунду. А хіба можна в порядок додати щось, чого немає в постанові? Мені здається, що там треба міняти все-таки постанову.

КАРАНДЄЄВ Р.В. Там ми досліджували це питання і там є така норма, що ми можемо. Там не вичерпний цей перелік, там він більш рамковий. Нам здається, що ми зможемо це вирішити питання.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Подивіться уважно, бо там немає коду торгівлі книжками. Тобто бо мені здається, що треба-таки вносити зміни до самої постанови.

КАРАНДЄСВ Р.В. Можливо. Володимир Михайлович, можливо.

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, у мене є пропозиція, у мене є пропозиція. Зараз, не відкладаючи це рішення, негайно проголосувати рішення комітету – звернутися до Прем'єр-міністра України (там вже техніко-юридичні випишемо) з пропозицією внести зміни до постанови і врахувати це в тому порядку. Ну, це вже разом, Ростиславе Володимировичу, тоді наш секретаріат з вашими співробітниками вже...

КАРАНДЄСВ Р.В. Випишемо спільно текст.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, нормативно випишемо, але рішення змістом таке – звернутися до Прем'єр-міністра, щоб була змінена постанова і було це враховано в порядку.

Колеги, хто за таке рішення, прошу голосувати.

Потураєв – за.

КРАВЧУК Є.М. Кравчук – за.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

САНЧЕНКО О.В. Санченко – за.

КОНСТАНКЕВИЧ І.М. Констанкевич – за.

БОЖКОВ О.В. Божков – за.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях – за.

НАЛЬОТОВ Д.О. Нальотов – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, колеги.

Хто проти? Хто утримався?

Одноголосно рішення прийнято.

Дякую, колеги, дуже.

Софіє Романівно, бачу вашу руку, але там Євгенія Михайлівна перша записувалася в "Різному" з питанням про книжки до Ростислава Володимировича. Будь ласка.

КРАВЧУК Є.М. Ми вже коротко про це говорили телефоном з Ростиславом Володимировичем, але я думаю, що іншим членам комітету також це буде цікаво, особливо Ірині Мирославівні, яка як і я є в наглядовій раді Інституту книги. Коли Кабінет Міністрів видасть нормативку, яка дозволить 18-річним отримувати сертифікати на купівлю книг. Бо вже от на носі вересень, і це вже питання так доволі затягнулося, про це запитують і молоді люди, і загалом видавці, і воно так підвисло досить негарно. І що ми можемо зробити, щоб це пришвидшити? І щоб Інститут книги також розумів як їм виконувати і коли.

Дякую.

КАРАНДЄЄВ Р.В. Шановна Євгеніє Михайлівно, шановні колеги, інформую вас, що міністерством вже досить давно були розроблені всі необхідні підзаконні акти. Після того, як набув чинності закон, вони формально були оприлюднені і направлені на погодження. Наразі є невелика

дискусійність з Міністерством фінансів. Міністерство фінансів надало свої зауваження, хоча ми їх, як-то кажуть, сам проект урядового рішення опрацьовували на етапі ще до опублікування закону.

Проект саме урядового рішення опрацьовували на етапі ще до опублікування закону. Проте Міністерство фінансів зайняло таку позицію, що надало зауваження. Ми зараз їх узгоджуємо і я сподіваюсь, що зможемо вирішити. Тут дещо наклався ще і бюджетний процес, і я думаю, що не без того, що це вплинуло на позицію Мінфіну. Але хочеться вірити, що за цей і за наступний тиждень ми це питання вирішимо.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Позиція Мінфіну не може суперечити закону, давайте їм про це нагадувати.

КАРАНДЄСВ Р.В. Не може. Володимир Михайлович, вони ж як завжди не кажуть, що вони проти закону. Вони кажуть, що от в запропонованій вами редакції положення те трошки не так і те трохи не так. Але я розумію.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Давайте долучайте нас, щоб ми разом тиснули на Прем'єр-міністра, тому що ну це може...

КРАВЧУК Є.М. Давайте якийсь дедлайн поставимо...

В'ЯТРОВИЧ В.М. Бо може знову обернутися саботажем.

КРАВЧУК Є.М. Да, давайте поставимо дедлайн. Бо буде БукФест з наступного тижня і про це будуть питати. От я не знаю, що відповідати людям 5 вересня на суспільній панелі.

(Загальна дискусія)

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги!

В'ЯТРОВИЧ В.М. ...засідання, можливо, підготувати звернення до Кабінету Міністрів України...

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Давайте.

В'ЯТРОВИЧ В.М. ...з проханням прискорити.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так давайте...

КРАВЧУК Є.М. Так зараз давайте проголосуємо це.

ПОТУРАЄВ М.Р. Давайте зараз голосувати. Так само як і те звернення, ще одне звернення. Зробить ще наш секретаріат разом з апаратом міністерства все випишіть. По змісту, колеги, зрозуміло, про що ми звертаємось, так?

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Так.

ПОТУРАЄВ М.Р. Щоб прискорити затвердження. В

Все, колеги, прошу проголосувати за таке рішення.

Потураєв – за.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

В'ЯТРОВИЧ В.М. В'ятрович – за.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Княжицький – за.

БОБЛЯХ А.Р. Боблях – за.

САНЧЕНКО О.В. Санченко – за.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, колеги.

НАЛЬОТОВ Д.О. Нальотов – за.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. За.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую.

Колеги, хто проти? Хто утримався? Дякую, колеги. Рішення прийнято теж одноголосно.

Софія Романівна, будь ласка.

ФЕДИНА С.Р. Дякую, пане Микито. Я просто хотіла передати прохання, бо до мене прийшло звернення від митрополита Тернопільський та Кременецький Православної Церкви України Нестора щодо актуалізації питання по Почаївській лаврі. Він пише, що там працювала комісія від Міністерства культури, зафіксовано було чимало порушень, але справа зависла.

Є пропозиція, щоб на середину вересня запросити народних депутатів від різних фракцій на зустріч з Епіфанієм в Києві та обговорити проблему і напрацювати план дій. А я обіцяла, що я передам це комітету, щоб ми ще раз актуалізували це питання щодо Почаївської лаври.

ПОТУРАЄВ М.Р. А давайте зараз запитаємо у Ростислава Володимировича ...

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. А до Епіфанія доречно йти з цим?

ФЕДИНА С.Р. Я передала прохання і це звернення, безпосередньо це до обговорення.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Софіє Романівно.

Ну звичайно, що я маю поговорити з Його Блаженством і я підтримую, що ми маємо там не випускати з фокусу нашої уваги цю справу. Ростиславе Володимировичу, я чув, що там в якийсь момент вони перестали навіть пускати вашу комісію туди. Це правда чи ні?

КАРАНДЄЄВ Р.В. Ні, колеги. Інформую вас, що була комісія, дуже коротко вона попрацювала за формальними ознаками. Справді було визначено декілька порушень, підготовлений і наданий був припис на їх усунення. Проте ми роботу продовжуємо, комісія зараз набуває дещо свого посилення, ми долучаємо до нашої роботи або правильно так сказати долучаємось може і ми навіть до роботи Служби безпеки України, яка здійснює на об'єкті Києво-Печерської лаври, а точніше кажучи Почаївський заповідник, свою роботу і ми вийдемо зараз на більш такі серйозні рішення, вони не будуть такими публічними, але тим не менше, вже більш ґрунтовні, вже більш системні. Ну признаюсь чесно, ми чекали цього закону не стільки

для того, щоб спертись на якісь конкретні норми, а для того, щоб вмотивуватись в своїй роботі і відповідно показати нашим контрагентам всю серйозність наших намірів і підтримку, саме головне, з боку Верховної Ради і Президента, бо були в людей сумніви, чи справді настільки рішучою є позиція керівництва держави.

ПОТУРАЄВ М.Р. Ну очевидно, колеги, що тепер з новими силами і з новою зброєю можна продовжувати цю важливу справу. Не скажу - святу, хоча хотілося б це сказати, але важливу. Точно хорошу.

Так, тепер, колеги, на жаль, Микола Леонідович буде в Польщі, але дуже важливо щоб ми 23-го поїхали в Чернігів. Ми готуємо зараз, ну на технічному рівні виїзне засідання комітету там. Ви знаєте, що там теж в заповіднику повернуті були державі важливі об'єкти. Зараз Ростислав Володимирович два слова скаже. Але я хочу ще сказати, що є пропозиція і від Тетяни Скрипки, і від Андрія Бобляха. Ви ж пам'ятаєте, у нас вже давно, і Володимир В'ятрович вже це підтримує, і я давним-давно. Значить, це Полтава, там є у нас ідея все ж таки такого, знаєте, подвійного, ну в сенсі два міста - Полтава-Харків. Бо в Харкові у Тетяни Василівни Скрипки є пропозиція там по тій проблематиці. День у Полтаві, день у Харкові з ночівлею в Полтаві, скоріше за все. Це теж бажано було би зробити так десь у жовтні. Ще у нас Львівщина "висить" давно, як ми пам'ятаємо, і там і у Миколи Княжицького були пропозиції, і у Софії Федини, у Володимира В'ятровича, у Євгенії Кравчук. Багато в кого з вас, колеги. Львівщина - теж не хотілося б десь відкладати на аж наступний рік. То може це можна було би зробити в листопаді Ну але 23 вересня Чернігів - точно, далі я все ж таки пропоную, Ростиславе Володимировичу, і вас закликаю, щоб ми зробили оце от, значить, таке подвійне - Харків-Полтава.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Полтава особливо в контексті реалізації Закону про деколонізацію.

ПОТУРАЄВ М.Р. Деколонізація, так-так.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Бо там дуже яскравий приклад того, що треба трохи розхитати, щоб воно рушило з місця.

ПОТУРАЄВ М.Р. Андрій Боблях з Дмитром Нальотовим давно нас просять, давно. І це просто не колегіально, якщо ми будемо далі це відтягати, у нас двоє депутатів наших колег з Полтавщини давно нас просять, щоб там ми побували і звернули би увагу на саме виконання законопроекту про декомунізацію. І я вважаю, що не можна відкладати. І дату, звичайно, що поки важко сформулювати, але давайте от поставимо собі, що ми точно в жовтні це зробимо .

Євгеніє Михайлівно, будь ласка.

В'ЯТРОВИЧ В.М. А в Харкові про книговидання і книгорозповсюдження.

ПОТУРАЄВ М.Р. Точно, точно. А Харків дуже важливий з точки зору і видавничих потужностей, і концентрації наших там видавництв, і друкарень, і так далі. Теж дуже важливо.

Тому, колеги, давайте, 23-е точно у нас буде Чернігів. І жовтень давайте визначатись з датою. Я пропоную, що ми коли би зібралися на пленарку, щоб ми вже чітко між собою там зібралися і визначили якусь дату в жовтні, щоб ми точно могли це зробити.

Ростислав Володимирович, ми дуже-дуже будемо просити, щоб і ви залучилися. Харків, Полтава, такий от дводенний захід.

Так, Євгеніє Михайлівно, будь ласка.

КРАВЧУК Є.М. Да, я просто хотіла нагадати, що ми ж готуємо план цього модельного комітету для USAID "РАДА", для програми. І ці максимально всі наші виїзди варто записати туди. І, наскільки я знаю, секретаріат таке робить.

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Я подавав.

КРАВЧУК Є.М. Бо в Чернігів ми просто поїдемо на один день: вранці туди, ввечері назад. І це не потребуватиме якихось додаткових дуже великих витрат. Всі виїзні, які з ночівлею, там з якимось такими дальніми географіями, нам там точно буде потрібна допомога USAID. І бажано, щоб ми використовували там можливість по аналітиці, по якимось матеріалам, дослідженням.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Євгеніє, подали це, секретаріат подав.

КРАВЧУК Є.М. Тут є все максимально.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Харків і Полтаву подав на USAID.

ПОТУРАЄВ М.Р. Да, я знаю. Дякую, Володимир Михайлович.

Я так розумію, що це ж не потребує зараз голосування.

Ростислав Володимирович, вам слово. 23-го ми, бачите, всі згодні і підтримуємо. І скажіть два слова з цього приводу. І знову-таки наголошуємо, що обов'язково треба вже у жовтні, Полтава, Харків обов'язково зробити.

КАРАНДЄЄВ Р.В. Колеги, дуже дякую вам за рішення провести виїзне засідання комітету 23 вересня у Чернігові. Зараз з такою само емоцією позитивною я почув інформацію про бажання провести виїзні засідання в інших містах. Без сумніву, це співпадає із завданнями міністерства більш уважно розглядати ситуацію на місцях, у регіональному аспекті, ну і знаходити ті рішення або допомагати іншим органам влади знаходити рішення, які наразі важливі.

Щодо Чернігова. Основним акцентом, який ми просили б розглянути в рамках виїзного засідання, це, звичайно, питання діяльності заповідника "Чернігів стародавній", особливо в контексті звільнення його об'єктів від використання Чернігівською єпархією Української православної церкви Московського патріархату. З однієї сторони, це позитивна новина, бо вона, як то кажуть, була правильно сприйнята і суспільством, і політиками, і це важливий крок, з іншої сторони, ми отримали нові виклики, зокрема заповідник, щодо пошуку додаткових ресурсів на утримання нових об'єктів, нових територій, це і Троїцький монастир, і Спасо-Преображенський собор, і деякі інші об'єкти. Це непросте завдання. Ми як міністерство, орган управління стараємося зараз допомогти заповіднику, зокрема мобілізуємо невелику кількість штатних одиниць додатково, шукаємо фінансові ресурси, а це оплата комунальних послуг, охорона в першу чергу. У той же час підтримка комітету, особливо в контексті підготовки проєкту бюджету на наступний рік для нас була б важлива. І деякі навіть ініціативи, ідеї, які завжди висловлюють народні депутати, теж, мені здається, будуть тут не зайвими, а дуже корисними.

Щодо інших об'єктів. Ми вчора провели велику робочу нараду з Чаусом, головою Чернігівської обласної військової адміністрації. Він дав доручення своїм заступникам готувати деталізовано програму вашого перебування, щоб запропонувати на погодження. І в тому числі розглядаємо,

виходячи з часових можливостей, відвідання народними депутатами і ознайомлення з діяльністю Музею українських старожитностей Тарнавського, драматичного театру імені Шевченка, також Чернігівської жіночої гімназії, це колишня жіноча гімназія, а зараз це Обласний художній музей Григорія Галагана. Іще ми розглядаємо, якщо вдасться, це Чернігівська обласна універсальна наукова бібліотека Софії і Олександра Русових. У даному випадку можливі звичайно зміни і правки до програми, постараємося знайти час, щоб комітет міг попрацювати і в такому офісному форматі, тобто щоб ви могли зібратися за столом, де будуть запрошені представники органів влади місцевих, не тільки міністерства, а і провести згідно Регламенту своє засідання, не тільки відвідуючи об'єкти.

Тому програма ця опрацьовується. І я на наступному тижні вже її готовий буду представити вам, Микито Руслановичу, а ви узгодите зі своїми колегами відповідно.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, Ростиславе.

В'ЯТРОВИЧ В.М. Пане Ростиславе, вибачте, є прохання. Ви сказали про те, що буде зустріч в тому числі з представниками військової адміністрації, але нагадаю, що там діє місцеве самоврядування, давайте щоб ми все-таки зустрілися з представниками місцевої ради.

КАРАНДЄЄВ Р.В. Звичайно, ми запросимо і орган місцевого самоврядування – міську раду, і запросимо (ну, їх вже не треба запрошувати, вони самі зголосилися, ми дуже раді цьому) керівництво обласної військової адміністрації.

ПОТУРАЄВ М.Р. Участь *(нерозбірливо)* наскільки важлива?

КРАВЧУК Є.М. Микито Руслановичу, а можна додати?

ПОТУРАЄВ М.Р. Так. У мене просто одна коротка ремарка. Що ми з вами всі в Луцьку зараз побачили, коли були на Волині, наскільки конструктивна і наскільки важлива участь місцевих громад, тому це обов'язково важливо враховувати в усіх програмах.

Євгенія Михайлівна.

КАРАНДЄЄВ Р.В. Євгеніє Михайлівно, вибач, будь ласка, один момент перед вашим словом. Ми ще окремо робимо акцент на прикордонні регіонів, запросимо керівників територіальних громад концентровано саме тих, які сьогодні...

ПОТУРАЄВ М.Р. Так, у Ростислава Володимировича зв'язок зник. У Ростислава Володимировича щось із зв'язком, на жаль.

КАРАНДЄЄВ Р.В. Наче нормально все в мене.

КРАВЧУК Є.М. О, вже є.

КАРАНДЄЄВ Р.В. Є, да? Тобто ви почули, що ми робимо акцент і запросимо в тому числі представників органів місцевого самоврядування з прикордонних районів Чернігівської області. Але там менше питання якраз культурного характеру, бо там була здійснена евакуація, був здійснений переїзд, але там є низка питань інформаційної сфери, а саме якраз поширення українського сигналу, телевізійного радіопоширення російського. Тут є, так би мовити, теж питання.

Чи є намір і бажання у народних депутатів розглянути це питання в рамках виїзного засідання?

ПОТУРАЄВ М.Р. Звичайно. Інформаційна політика – це ж наша спільна історія.

КАРАНДЄЄВ Р.В. Так-так, я маю на увазі саме як окремим пунктом програми. Добре. Я зрозумів, добре.

ПОТУРАЄВ М.Р. Тоді запросимо, може, представників регулятора теж?

КАРАНДЄЄВ Р.В. Да-да. Тоді ми їх запросимо.

ПОТУРАЄВ М.Р. Євгеніє Михайлівно.

КРАВЧУК Є.М. Так, колеги, я просто з точки зору якоїсь там ефективності використання часу, зважаючи на те, що це один день, і світловий день, він ну вже буде менший в кінці вересня. То нам, як на мене, важливо ще побачити об'єкти. Не просто музей, так, а об'єкти, які були зруйновані і який стан з їхнім відновленням. По Чернігову з таких відомих це, звичайно, театр і бібліотека. Мені здається, це дитяча бібліотека.

КАРАНДЄЄВ Р.В. Євгеніє Михайлівно, от те, що я назвав, чотири, оце вони всі постраждали.

КРАВЧУК Є.М. Це вони всі і є. Окей. Бібліотека, вона прямо, як пам'ятаю, розійшлася такими дуже відомими фото. І вона й пам'ятка архітектури. Тут важливо можливо не на всі об'єкти.

КАРАНДЄЄВ Р.В. Оце якраз вони, оці чотири...

КРАВЧУК Є.М. Так, ми можемо не встигнути, так?

КАРАНДЄЄВ Р.В. Там театр зруйнований, інші постраждали. Тобто увага якраз буде ваша сконцентрована на цих проблемних питаннях відновлення ну і звичайно й пошуку ресурсів на здійснення в подальшому реставраційних робіт.

КРАВЧУК Є.М. Дякую.

ПОТУРАЄВ М.Р. Софіє Романівно.

ФЕДИНА С.Р. Дякую, колеги.

Я хотіла ще при нагоді нагадати, що цього року 8 вересня, друга неділя вересня, у нас будуть 80-і роковини депортації українців з Закерзоння 1944-1951 років.

Перше, про що я би хотіла просити. Уже дуже давно готовий до другого читання законопроект щодо визнання депортації українців злочином і надання підтримки української держави тим дуже поодиноким безпосередньо тим, кого депортували, а їх насправді залишилося одиниці.

Чи можу я просити, щоб ми від комітету звернулися до Голови Верховної Ради розглянути можливість поставити в порядок денний цей конкретний законопроект? Я ще раз хотіла би наголосити, що там не йдеться про Польщу, там не йдеться про якісь інші держави, тут ідеться про суто засудження злочинів комуністичного режиму, визнання на рівні України депортації українців Закерзоння злочинів і надання оцієї мінімальної підтримки тим, хто безпосередньо постраждав від депортації. Все абсолютно доопрацьовано на рівні Комітету з прав людини, там була кожна правка, кожна кома вивірена. І насправді, оскільки у нас в цьому комітеті так само є

нащадки депортованих, це була б дуже принципова позиція, щоб до 80-ліття це зробити.

І друге питання, користуючись нагодою, що тут є пан Ростислав, яка є ситуація по заходах, ми з вами раніше спілкувалися з цього питання, що у нас буде, що не буде, ну тобто який взагалі контекст?

ПОТУРАЄВ М.Р. Колеги, якщо ще зберігається кворум, я попросив би підтримати пропозицію Софії Романівни і звернутися до Руслана Олексійовича Стефанчука з такою пропозицією від комітету.

Я прошу проголосувати, колеги. Я сподіваюся, що кворум у нас є.

Хто за те, щоб підтримати пропозицію Софії Федини щодо звернення до Руслана Стефанчука, прошу голосувати.

Потураєв – за.

В'ЯТРОВИЧ В.М. В'ятрович – за.

ФЕДИНА С.Р. Федина – за.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Княжицький - за.

НАЛЬОТОВ Д.О. Нальотов – за.

СКРИПКА Т.В. Скрипка – за.

ФЕДИНА С.Ф. Дякую, колеги.

ПОТУРАЄВ М.Р. Дякую, колеги.

Проти? Немає. Утрималися? Немає. Дякую.

Рішення прийнято одногосно.

Дякую, Софіє Романівно, за пропозицію.

І тепер, Ростиславе Володимировичу, питання Софії Романівни. Заходи з цієї сумної річниці. Щось планується?

КАРАНДЄЄВ Р.В. Планується. Єдине, що заходи ще не виписані, я вам відверто скажу, не фіналізовані так якось централізовано. Бо останнім часом ми не виписуємо їх, так стало традицією, до Дня Незалежності і не були до Дня Прапора.

У нас є робочий документ і робоча інформація.

ФЕДИНА С.Р. Якби ваша ласка, тоді, як буде тільки якась конкретніша інформація, поінформувати зокрема наш комітет. Бо я думаю, що багато хто хотів би і долучитися до конкретних заходів. Ну щоби бути в контексті навіть того, що відбувається. Це ж все-таки 80-ті роковини.

КАРАНДЄЄВ Р.В. Так, звичайно. Я повідомлю в обов'язковому порядку.

ПОТУРАЄВ М.Р. Так. Дякую, колеги.

І я думаю, що ми дуже конструктивно з вами попрацювали. Дякую за те, що зібралися своєчасно. Дякую за час. Дякую за роботу. До скорої нашої зустрічі очної вже під час пленарного засідання. Всім безпечного і гарного дня! Залишаємось на зв'язку, тримаємось.

На цьому засідання комітету оголошую закритим. Дякую. До побачення.